బకాసుర

ఒక్కసారిగా ఊరంతా గుప్పుమన్నది. ఎవడో దారి కాసి, నగరానికి వస్తున్న కుంటుంబంమీద పడి, ఒక స్త్రీనీ, పిల్లవాణ్నీ చంపేశాట్ట. వాళ్ళవెంట ఉన్న మగవాడు తప్పించుకు పారిపోయాడన్నారు. ఆ నరహంతకుడు పిల్లవాణ్ని అక్కడే పీక్కుతిన్నాట్ట.

మామూలు పౌరు లెవరూ ఈ వార్తను శంకించలేదు. ఎక్కడచూచినా ఈ విషయాన్ని గురించి చర్చలే. అబ్బో, వాడు తాడిప్రమాణం మనిషట! వాడికి జానెడేసి కోర లుట!... వాడి చేతిలో గద ఉన్నదని కొందరూ, గదకాదు అది వేపమానని కొందరూ అన్నారు.

"చయనులూ, మా ముత్తాతగారి కాలంలో ఇట్లాగే తాడెత్తు రాక్షసుడు వచ్చి ఊళ్ళమీద పడి పీక్కుతిన్నాడన్నారు. వీడు వాడేకాదు గదా కొంపతీసి?"

"అయినా అయుండవచ్చు! నరమాంసం తినేవాళ్ళకు చావురాదు. బ్రహ్మరాక్షసులు చూడరాదూ?"

"ఈ ఊరికేదో ఉపద్రవం వచ్చింది. కిందటేడు మహామ్మారివచ్చి ఊరంతా చుట్ట బెట్టి పోయిందా? ఇప్పుడు వీడూ!"

ఈ పాపిష్టి వూరు మనకొద్దే అని ఏనాడనంగా అన్నాను. ఆ మాయదారిది వింటా?"

"మీ ఆవిడ మాటేనా? పుట్టి పెరిగిన ఊరు కాదుటయ్యా? అందులోనూ తల్లిదండ్రుల కొక్కత్తే కూతురు. అదీగాక అల్లుళ్ళను యింటఉంచుకునే ఆచారం ఉంది వాళ్ళ కుటుంబంలో. మీ అత్తగారుకూడా ఈ వూళ్ళో పుట్టి పెరిగినద్దే తెలుసా?"

"అదే వచ్చిన చావు! మా అమ్మాయికి పెళ్ళిచేసి అల్లుణ్ణి తెచ్చుకున్నాక సుఖంగా నేను కాలిమీద కాలేసుకూర్చోవచ్చునని దానివాదన. నేను నానా అగచాట్లూ పడి మా అత్తమామల్ని పోషించినమాట నిజమేననుకో. బాత్తిగా అప్రయోజకుణ్ణయిపోవటం చేతనేగా ఇల్లరికం ఉండిపోవలిసొచ్చిందీ? మళ్ళీ నా కూతురి కింకో అప్రయోజకుణ్ణి తీసుకురానా? ఈ పాపిష్టి ఆచారం నుంచి బయటపడదామే,

పిల్లను చక్కగా నిక్షేపంలాంటి వాడి చేతిలో పెడదామే అంటే విన్నదా? మా ఆవిడ మంకుపట్టు పట్టబట్టేకాని ఆరు నెల్ల క్రితమే మా పిల్లను ఆ బలభద్రపురం కుర్రవాడికిచ్చి కాపరానికి కూడా పంపేసే పనిగాదూ?"

"ఊరుకోవయ్యా, చయనులూ! ఇప్పటి కేం ముంచి పోయిందీ? అంతా సక్రమంగా జరిగిపోతుంది."

"ఆ రాక్షస వెధవ ఏ రాత్రి వచ్చి పడివిరుచుకు తింటాడోనని భయపడి చస్తున్నాం గద!"

"చూడు, చయనులూ! వాడు రాక్షసుడయేది, పిశాచి అయేది, బ్రాహ్మల జోలికి వస్తాడుగా? ఎన్ని గుండెలు! బ్రాహ్మణ రక్తం కంఠం దిగిందో హాలాహలమై భగ్గున కాల్చేస్తుంది ఏమనుకున్నావోనూ!"

ఇటువంటి సంభాషణలు ఊరంతా సాగాయి.

రాజ సభలో కూడా ఈ విషయం చర్చ జరిగింది. కాని అక్కడ రాక్షసుడి ఉదంతం నమ్మినవారు లేరు.

"అంతా ఉత్తది! రాక్షసుడూ లేడు, గీక్షసుడూ లేడు. కిట్టనివాళ్ళు వెధవ పుకార్లు లేవదీశారు. ఈ బ్రాహ్మణ్యాన్ని ఒక్కనాటికీ నమ్మరాదు. మన పరిపాలనమీద ఇదివర కెన్నో అభాండాలు వేశారు. ఇది మరొకటీ," అన్నాడు ఏకచక్ర పుర రాజు.

"కాకపోతే ఏమిటిలెండి? ఈ రాక్షసుడు ఎవర్ని చంపాడు? ఎవర్ని తిన్నాడు? అది చూసిందెవరు? ఒక మగ

వాడు పారిపోయా డన్నారు. పారిపోయినవాడు తన కొడుకును రాక్షసుడు తినటం ఎలా చూస్తాడు? మతిలేని మాట!"

"ఒకవేళ రాక్షసుడు తన కొడుకును చంపితిన్నాడే అనుకున్నా, ఆ దౌర్భాగ్యుడు దీరులపాలిటి కల్పవృక్షంలాగా తమదగ్గరికి వచ్చి మొరపెట్టుకొనకుండా వీధిజనంతోనా చెప్పు కుంటాడు? వాళ్ళా వీణ్ని రక్షించేది? అంతా వట్టిది. తమ రన్నట్టు ఈ బ్రాహ్మలే ఏదో సృష్టించారు! వాళ్ళకు సంభావ నలు ముట్టకపోతే ఎంతకైనా తగుదురు!"

అంతా అబద్ధమనుకోవటం రాజుగారికీ, ఆయన భృత్యులకూ చాలా అనుకూలించింది. రాక్షసుడు నిజంగా ఉన్నాడని ఒప్పుకుంటే అందుగురించి ఏదో ఒకటి చెయ్యాలి. కాని ఏమిటీ చెయ్యటం? ప్రజలలో రాజుగారికి పరపతి లేదు రాజుగారి ఉప్పుతినేవారే రాజుగారి మాట సరిగా వినరు.

కాని మూడు రోజులు దాటాక మనిషి వచ్చాడు. ఈసారి చచ్చినవాడు పొరుగూరి నుంచి వస్తున్న వాడు కాడు, వూళ్ళోవాడే. వాడి అవయవాలు కొన్ని దొరికాయి—మని షిని పోల్చుకోవటానికి వీలుగా.

"ఫౌరవుడు చచ్చినమాట అయితే నిజమే. కాని వాణ్ణి చంపింది రాక్షసుడేనని ఎట్లా చెప్పటం? ఎవరు చూచారు? పులి కాకూడదూ?" అన్నాడొక రాజుగారి భక్తుడు.

"కావచ్చుగాని, ఈ చాయల ఎక్కడా పులులూ అవీ లేవండీ?" అన్నాడొక అజ్ఞాని.

"ఓహోరి పిచ్చివాడా! ఆ మాట కొస్తే ఈ చాయల రాక్షసులుమాత్రం ఉన్నారా!" అన్నాడు రాజుగారి మరొక అభిమాని.

అందరూ గొల్లున నవ్వారు.

"కీడెంచి మేలెంచటం మంచిది. కొందరు భటులను తీసుకొని నగరం వెలుపలికి రాజుగారు వెళ్ళివస్తే ప్రజలకు కొంచెం ధైర్యంగా ఉంటుంది," అన్నాడు అజ్ఞాని.

"నీ సలహా విని నేను పెద్ద సైన్యంతో వెళ్ళేసరికి ఏ తోడేలో ఎదురైతే ఎంత పరువు నష్టం! ఎంత నగుబాట్ల పని!" అన్నాడు రాజు.

"తమరన్న ఈ ముక్క మహబాగుంది. ఒకవేళ ఏ నర రాక్షసుడో ప్రమాదవశాత్తు వస్తే వచ్చుగాక. వాడింకా ఇక్కడే కూచోవచ్చాడా? సింహస్వప్నం కాదూ తమంటే"

"అతని కెవరో పిరికి మందు పోశారు లెండి."

రాజ ప్రాంగణంలో నరభక్షకుడు గుర్తించబడలేదు కాని అతని చేతిలో చచ్చేవాళ్ళ సంఖ్య నానాటికీ పెరుగుతూ రాసాగింది. పట్టపగలే జనం ఉత్తపుణ్యానికి ఉలికిపడుతున్నారు. ఒకనాడు ఒక కూడలిలో "అడిగో!" అని ఎవరో అనేసరికల్లా నాలుగు వీధులూ క్షణంలో నిర్జనమైపోయాయి.

కొందరికి పూనకాలు వచ్చాయి. ఒకరినోట గ్రామ దేవత పలికింది; తనకు నరబలి ఇస్తే ఈ బెడద తప్పిస్తానన్నది. చిక్కేమిటంటే ఏ నరుడు తనకు బలి కావాలో కూడా పూనినవాడి నోటంట చెప్పింది — వాడు పూనినవాడి దాయాది.

ఇంకొకరికి ఇంద్రుడు పూనాడు. మూడోవాడికి వాళ్ళ నాయనమ్మ పూని తనకు చీరె పెట్టమని అడిగింది. ఈ గొడవలో ఒకడు పెళ్ళాన్ని కోపంమీద తంతూంటే పొరుగింటి వాళ్ళు వచ్చి, "అమ్మా, తల్లీ! నీకేం కావాలో కోరుకో" అని మొక్కుకోవటానికి సిద్ధపడ్డారు.

రాజుగారు కొలువుచేసి తన భృత్యులను సూటిగా ప్రశ్నించారు: "ఏమిటిదంతా. ఈ రాక్షసుణ్ణి గురించిన పుకార్లనుగురించి మనమేం చెయ్యాలి. వాడికి పేరుకూడా పెట్టారు_ బకుడట! నా మటుకు నేను నమ్మను. కాని రాజునైనందుకు నా నమ్మకం మీదనే కర్తవ్యం నిర్ణయం చెయ్యటం భావ్యం కాదు. ప్రజల తృప్తికోసమైనా మనం ఏదో ఒకటి చెయ్యాలి."

"అదేం మాట, మహారాజా. మీకు రాక్షసుడిలో నమ్మకం లేకపోతే ఏమీ చెయ్యనవసరం లేదు." అన్నారొకరు.

"పోనీ నీకు నమ్మకం ఉందా." అన్నారు మరొకరు అతనితో.

"నాకు లేదు."

"నాకూ లేదు."

అందరూ తమకు రాక్షసుడిలో నమ్మకంలేదని ఒప్పుకున్నారు. అజ్ఞాని అందరికేసి నిర్ఘాంతపోయినట్టు చూసి, "అయితే మీలో ఎవరైనా ఒంటరిగా నగరందాటి వెళ్ళిరండి. జనానికి ధైర్యంగా ఉంటుంది." అన్నాడు.

అందరూ తెల్లమొహాలువేసి, 'ఆ మాటలు నీకూడా వినిపించాయా?' అన్నట్టుగా ఒకరి నొకరు చూసుకున్నారు.

"నన్ను పొమ్మంటే నేను పోను. నాకు తెలుసు, ఊరి బయట ఒక సాహసి అయిన నరభక్షకుడు తిష్ఠవేసి ఉన్నాడు." అన్నాడు అజ్ఞాని.

"నేను పోదునుగాని, మా ఇంట్లో అక్కర చేసుకోబో తున్నాం, క్షణం తీరికలేదు."

అందరూ తలా ఒక సాకూ సాగించారు. రాజుగారు పంధ్యానంగా వున్నట్టు కనిపించాడు. ఆయన అకస్మాత్తుగా ఏదో తట్టినవాడల్లే, "నేటికి సభ చాలించాం." అంటూ లేచాడు.

సభికులందరూ లేచి సెలవు తీసుకుని నిష్క్రమిం చారు.

తనవెంట రమ్మని రాజు మంత్రికి సైగచేశాడు.ఇద్దరూ రహస్య గృహంలోకి వెళ్ళారు.

రాజుగారు ప్రారంభించేదాకా మంత్రి ఏమీ అనలేదు. అసలాయన ఇంతవరకూ ఈ రాక్షసుణ్ణి గురించి ఒక్కమాట కూడా అనలేదు.

"ఈరాక్షసుడు ఒకవేళ నిజంగానే వున్నాడనుకుంటే_" అని రాజు ప్రారంభించాడు.

"అనుకో నవసరంలేదు. వాడు నిజమే" అన్నాడు మంత్రి.

"నాతో మాటవరసగానైనా అనలేదే?"

"మహారాజా! నేను వార్తాహరుణ్ణి కాను, మంత్రిని. ఏదన్నా ఒక కొత్త పరిస్థితి ఏర్పడినప్పుడు దానివల్ల తమకుగల లాభనష్టాలు గుణించి చెప్పటమే నా విధి."

"గుణించటం అయిందా?"

"అయింది."

"మనం ఇప్పుడు చెయ్యవలసినపని ఏమిటి?"

"ఏమీ చెయ్యకుండా ఉండటమే."

రాజుగారి కనుబొమలు జుట్టు నందుర్గోబోయాయి.

"ఇప్పుడున్న పరిస్థితులు మనకు క్షేమకరం. ఈ రాక్షసుడు వచ్చాక మన పొరుగురాజు లిద్దరు మనమీద యుద్ధ ప్రయత్నాలు మానుకున్నారు. వాడు మన నగరానికి పెట్టని కోట."

"ప్రజల ఆందోళన మాటేమిటి?"

"వాళ్ళను ఆందోళన పడనివ్వండి. నిరుడు మహామ్మారి వచ్చినప్పు డాందోళన పడలేదా? అయిదేళ్ళ క్రితం కాటకం వచ్చి ఎందరు చచ్చారుకారు? జన నష్టం గురించి మనం బెంగపడనవసరం లేదు."

"బాగా చెప్పావు, మంత్రీ'"

అయితే ప్రజ ల తమ ప్రాణాలనుగురించి అంత ఉదాసీనంగా వుండలేకపోయారు.

బలభద్రుడనే సూత కులం వాడొకడు జనాన్ని పోగు చేసుకుని రాక్షసుడిపైన యుద్ధానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నట్టు రాజు గారికి చారులు చెప్పారు.

ఈ బలభద్రుడు ఒక రకం జ్ఞానికూడానూ. రాక్షసులను చంపటం సాధ్యమేనని అతని వాదం.

"దైవతలచేత చావని రావణునివంటి మహాబలుణ్ణి ఇద్దరు మనుషులూ, అనేక కోతులూ కలిసి చంపేశాయి. ఈ రాక్షసుడు ఒకరిద్దరిపైనపడి చంపాడుగాని పదిమంది కలిసివస్తే వారి చాయలకు రాలేదు. ఇది రుజువు చెయ్యటానికి నేనూ, నాలో నమ్మకం వున్న వాళ్ళు కొంతమందీ కలిసి ఈ సాయంకాలం వూరి వెలుపలికి వెళ్ళి రెండు ఘడియలపాటు తిరిగి రాబోతున్నాం." అన్నాడు బలభద్రుడు.

అతను అన్నంతపనీ చేశాడుకూడా.

బలభద్రుడూ, అతని శిష్యులూ చీకటిపడేవేళ నగరంలోకి క్షేమంగా తిరిగివచ్చే సమయానికి రాజభటులు వారిని పట్టుకుని రాజుగారి ఎదుటికి తీసుకుపోయారు.

"నువ్వేనా జనాన్ని రాక్షసుడిపైకి యుద్ధానికి తీసుకుపోయే ప్రయత్నంలో వున్నది." అని రాజు అడిగాడు.

"చిత్తం మహారాజా!" అన్నాడు బలభద్రుడు.

"నీ వీ నగరానికి రాజువా."

"కాను, మహారాజా! తమరుండగా_"

"నిన్ను నేను నగర రక్షకుడుగా నియమించానా."

"లేదు, మహారాజా!"

"మరి నీకు జనాన్ని పోగుచేసే అధికారం ఎవరిచ్చారు. రాక్షసుడంటూ నిజంగా ఉన్నప్పటికీ వాడి సంగతి చూడవలసింది మేము. అవునా:"

"ఈ భాగ్యానికి తమకు శ్రమ దేనికి, మహారాజా.

మేము పదిమందిమి కర్రలు తీసుకునిపోతే వాడు మా కళ్ళ పడకుండా దాక్కున్నాడు."

"మీకు వాడు కనిపించనుకూడా లేదా."

"లేదు, మహారాజా!"

"లేనివాడు ఎలా కనబడతాడు."

"ఉన్నాడు, మహారాజా! వాడిప్పటికి ముప్పైమందిని పొట్టబెట్టుకున్నాడు. ఈ ముప్పైమందీ ఒక్కసారిగా వాణ్ణి ఎదిరించి కొట్టినట్టయితే పీడ వదిలిపోయి ఉండేది."

రాజుగారు అకస్మాత్తుగా కళ్ళనిప్పులు రాలుస్తూ, "పాపీ, నీ దొంగవేషాలు చాలించు. నీవు జనరక్షకుడనిపించుకొని జనాన్ని కూడగట్టుకొని రాజువు కావాలని చూస్తున్నావు. ఒకవంక జనాన్ని హడలగొట్టడానికి రాక్షసుడున్నాడంటున్నావు. మరొకవంక వాడు సులువుగా చస్తాడంటూ జనాన్ని నీకేసి తిప్పుకుంటున్నావు. నీ ఎత్తు సగం పారింది. ఈ అమాయకులను వెంటవేసుకుని తిరిగి వచ్చావు. ఇలా నాలుగుసార్లు తిరిగి ఏ అభాగ్యుణ్నో చంపి, రాక్షసుణ్ణి చంపి ఏకచక్రపురాన్ని రాక్షసుడిబారినుండి కాపాడానని మూఢులైన ప్రజలను సులువుగా నమ్మిస్తావు. మంత్రీ, ఈ రాజద్రోహి తల తీయించండి. ఈ మిగిలిన వాళ్ళందరినీ కారాగృహంలోకి తోయించండి." అన్నాడు.

2

నగరమంతాం రాజుగారి చాటింపు జరిగింది. దాని తాత్పర్యమేమిటంటే– "నగరవాసులకు హెచ్చరిక! బకాసురుడనే మహాబలుడైన రాక్షసుడు ఏకచక్రపురవాసులకు అనూహ్యమైన ప్రమాదం కలిగించబోతున్నాడు. ఈ ప్రమాదంలో సహస్రాంశంకూడా ప్రజల అనుభవంలోకి యింకా రాలేదు. ప్రజలకు తండ్రులలాంటి రాజుగారూ, మంత్రిగారూ సకాలంలో తీసుకున్న చర్యల ఫలితంగా ఇప్పటిదాకా ఈ ప్రమాదం అదుపులో వుంటూ వచ్చినది. కాని బలభద్రుడులాంటి మూర్ఖులు రాజుగారి ప్రజాక్షేమ కార్యకలాపాలకు విఘ్నం చెయ్యటమేగాక ఆ మహా రాక్షసేశ్వరుడికి ఆగ్రహం తెప్పించి రెచ్చగొట్టుతున్నారు. ఇందుకు వారు ఇదివరకే ఫలితం అనుభవించారు. బకాసురేశ్వరుడు బలభద్రుణ్ణీ, అతని అనుచరులనూ ఒక్క లిప్తలో చంపి తినేశాడు. అందుచేత ప్రజలు బలభద్రుడిలాంటి మూర్ఖుల మాటలకు మోసపోక, దైవంమీదా, రాజుగారిమీదా భారంవుంచి కొన్ని జాగ్రతలు తీసుకోవాలి. ఎవరూ బకాసురేశ్వరుడి ముచ్చటలు చేయవద్దు. నగరం దాటిపోవద్దు. భగవద్ధ్యానం చేసుకుంటూ తమ నిత్య కార్యాలలో నిమగ్నులై వుంటారుగాక. పిరికివాళ్ళు హనుమదుపాసన చేసుకున్నట్లయితే బకాసురాగ్రణి కలలలోకిరాడు. ఆయనగురించిన భయాలు వారిని బాధించవు."

ఈ చాటింపు జనానికి చాలా ధైర్యం ఇచ్చింది. దీనికి తగట్టు కొందరు మంత్రవేత్తలు తాయెత్తులూ, రక్షరేకులూ తయారుచేసి జనానికి విక్రయించసాగారు. అవి కట్టుకున్న వారికి కొత్త ప్రాణం వచ్చినట్టయింది.

చయనులూ, ఆయనభార్యా, పన్నెండేళ్ళ కూతురూ, నాలుగేళ్ళ కొడుకూ తలా ఒక తాయెత్తూ కట్టుకున్నారు.

"మీరు నిష్కారణంగా భయపడ్డారుగాని రాక్షసుడి బెడద చూడండి, రాజుగారు యెంత చక్కగా పరిష్కరించారో! ఇంకా నయం. మీ భయంకొద్దీ ఊరువిడిచి వెళ్ళాం కాం." అన్నది చయనుల భార్య.

"ఈ ఊరూ సరే, ఈ రాజూ సరే. బలభద్రుణ్ని రాజుగారు తల కొట్టించారని నేను విన్నాను. భద్రుడూ, వాడి మనుషులూ నగరంలో ప్రవేశించటం చూచినవాడు నాతో చెప్పాడు. వాళ్ళందరినీ రాక్షసుడు మింగాడని ఈ రాజు చాటింపు వేయిస్తాడు!... అసలీ రాజు మొన్న మొన్నటి దాకా రాక్షసుడిమాటే నమ్మకపోయాట్ట. ఆ సంగతి విన్నావూ?" అన్నాడు చయనులు.

"రక్షరేకులు కట్టుకున్నాం. ఇక మనకేం భయం లేదు."

"ఇంకా ఆ మాట అన్నావు బాగుంది. ఆంజనేయస్తవం చదువుతా వినండి..."

చయనులు యీాసడింపుగా మాట్లాడితేనేంగాని రాక్షసుడి బెడద వదిలినట్టే కనబడింది. ఎక్కడా చావుకబుర్లు లేవు. అందులో ఆశ్చర్యపడవలసిందేమీ లేదు. ఎందుకంటే జనం

నగరం విడిచి వెళ్ళటం మానేశారు. కాని కారణం ఎవడికి కావాలి? రాక్షసుడిచేత చచ్చినవాళ్ళు లేకపోటమే ప్రజలకు కావలసింది. వాళ్ళు రాక్షసుణ్ణి మరిచిపోవటాని కిది చాలు. మరుపువచ్చిన పీడ లేనిపీడతో సమానం. ఈ సుఖమయ పరిస్థితి కలిగించిన కీర్తి రాజుగారికీ, మంత్రికీ దక్కింది.

కాని పాలకులకూ, పాలితులకూ షష్టాష్టకం ఉండి ఉండాలి. ప్రజల ఆందోళన తగ్గినకొద్దీ రాజు, మంత్రుల ఆరాటం హెచ్చింది.

"మంత్రీ! ఇట్లా ఎంతకాలం గడుస్తుంది. ఆ రాక్షసుడికి నెలరోజులుగా మనుషు లందకుండా చేశాం. వాడు వచ్చి నగరంపైన పడితే ఏమిటి దారి." అన్నాడు రాజు.

"అద్దే ఆలోచిస్తున్నాను, మహారాజా!" అన్నాడు మంత్రి.

ఏం తేల్చావని రాజు అడగలేదు, మంత్రి చెప్పలేదు.

ఒకవేళ మంత్రి ఆలోచనలు ఒక పాకానికి రాకపోయి ఉంటే ఆ పని ఒనగూడే సంఘటన జరిగింది. ఒకనాటి అర్థరాత్రి నగర ద్వారాన్ని వెలపలినుంచి ఎవరో నింపాదిగా తట్టారు. ద్వార రక్షకుడు ద్వారం తెరిచాడు. వాణ్ని ఎవరో బయటికి లాగేశారు. వాణ్ణి మళ్ళీ ఎవరూ చూడలేదు.

మిగిలిన భటులు రాత్రి జరిగిన సంఘటన తెల్లవారి మంత్రికి నివేదించారు.

"అయితే వాడిక్కడే ఉన్నాడు!" అన్నాడు మంత్రి, లోపల అనుకోవలసిన మాటలు పైకి అనేస్తూ.

ఆయనకు బకాసురుణ్ని గురించి ఇంకో కొత్త విషయం తెలిసినట్టయింది. ఆ రాక్షసుడు తాడి ఎత్తు మనిషి అనీ, వాడికి గంగాళమంతనోరూ, ఏనుగు దంతాలంతేసి కోరలూ వుంటాయనీ ఆయన ఎన్నడూ అనుకోలేదు గాని, ఒక్కమనిషి దొరికితే వాడికి చాలునని ఆయన కిప్పుడే తెలిసి వచ్చింది. ఇద్దరు మనుషులనుతినగలిగి ఉండినా వాడు ద్వారరక్షకుడితో తృప్తిపడి ఉండడు; తెరిచి ఉన్న ద్వారంలోనుంచి నగరం ప్రవేశించి మరి కొంతమందిని చంపి ఉండేవాడే.

"మీరీ మాట ఎక్కడా అనకండి. జనం నిష్కారణంగా భయపడిపోతారు. పాపం, వాళ్ళు ఇప్పుడిప్పుడే గుండెలపైన చేతులు వేసుకుని నిద్రలు పోవటం ఆరంభించారు. మన ద్వార రక్షకుడికి పెళ్ళాం పిల్లలు ఉన్నారా," అని మంత్రి భటులతో అన్నాడు.

"లేరండీ. బ్రహ్మచారి!"

"మరీ మంచిది. ఎవరన్నా అడిగితే వాణ్ని రాజమందిరానికి మార్చినట్టు చెప్పండి. ఈ సారి ఎవరన్నా ద్వారాలు తట్టితే తలుపులు తెరవద్దు!"

"అఘోరించినట్టే ఉంది!" అన్నాడు ఇదంతా మంత్రి ద్వారావిన్న రాజు. "ఆ రాక్షస ముండా కొడుక్కు కావలసింది తడవకొక మనిషే అయితే మరీ మంచిది. ఆ మనిషిని మనం, ఏదో విధంగా ఇచ్చుకొని అయినా నగరం విడిచి పోకుండా చెయ్యాలి. మనం చేసినకట్టుదిట్టాల ఫలితంగా వాడు

తిండి దొరకక మరో ఊరు వెతుక్కుంటూ పోతాడేమోనన్న భయంతో నేను నిద్రపట్టక చస్తున్నాను!"

రాజుగారి హృదయం ఇట్టే మంత్రికి తెలిసిపోయింది.

బకాసురుడు ఏకచక్రపురానికి పట్టని కోట. వాడు మూడు అక్షౌహిణుల సైన్యానికి తుల్యుడు. వాడే చతురంగ బలాలూను. అందుకే వాడు రాజుగారికి దివ్యమైన అంగరక్ష, వాడు పోవటానికి వీల్లేదు. వాడు ఖర్చు ఏడాదికి మూడువందల అరవైమంది ప్రాణాలు! కారు చౌక! చచ్చుచౌక! యుద్ధాలలో దానికి అయిదింతలు చస్తారు. క్షామాలు అంతకన్నా ఎక్కువే బలి తీసుకుంటున్నాయి. క్షామం వెనకా, మహమ్మారి వెనకా శత్రువులు వచ్చి పడి మరింత నష్టాలు చేసి పోతారు. వీడు అలా కాదు. వీడు పీడే అనుకున్నా యితర పీడలకు గొప్ప ప్రతిబంధకం. అదృష్టదైవత ఈ రాక్షసుడి రూపంలో వచ్చిందంటే అతిశయోక్తి కాదు.

"దేవర వారి మనోభావం గ్రహించాడు. రాక్షసుడు వెళ్ళిపోవలసిన అవసరం లేదు. అందుకు తగిన ఏర్పాటు చేస్తాను. అది అంత సులువైన ఏర్పాటు కాదు. మనకు కొంత మంది పెద్దల అండ అవసరం. సాధ్యమైనంత త్వరలో అన్ని ఏర్పాట్లూ చేసి తమచేత భళీ అనిపిస్తాను. రెండు రోజులు వ్యవధి ఇస్తేచాలు!" అన్నాడు మంత్రి.

"కావలిస్తే ఇంకొక రోజుకూడా తీసుకో. నాకల్లా పని సక్రమంగా జరగటం కావాలి. ఆ రాక్షసుడు వెళ్ళిపోకుండా చూడు. అంతే నేనుకోరేది!" అన్నాడు రాజు.

మంత్రిగారి యింట ఆ రాత్రి రహస్య సమావేశం జరిగింది. అందులో అయిదుగురు మాత్రమే పాల్గొన్నారు. ఆ అయిదుగురూ నగరప్రముఖులే. వారితో మంత్రి అంతా నిజం చెప్పలేదు. అంతా అబద్ధమూ చెప్పలేదు.

"ఈ బకాసురో తమ్ముణ్ణి గురించి మనం ఏదో ఒక నిర్ణయం చేయవలసిన సమయం ఆసన్నమయింది. ఆయన మనకు పక్కలో బల్లెం అయికూర్చున్నాడు. మన రాజుగారి సంగతి మీరు ఎరుగుదురు. రాక్షసేశ్వరుడికి సంబంధించిన వార్తలను మొదటలో మనలాగే రాజుగారూ నమ్మలేదనుకోండి. కాని, ఆవార్తలు, నిజమని ఒకసారి రూఢి అయినాక ఆయనకు ప్రజాక్షేమం తప్ప మరేదీ తలకెక్కటం లేదు. వారికి గలప్రజాహిత చింత నేను మీకు వేరే చెప్ప నవసరం లేదు."

అందరూ తలలు ఆడించారు. మంత్రి కోతలు కోస్తున్నాడు. ఎందుకు కోస్తున్నదీ తెలిసేదాకా ఆయన మాట కాదనటం కేవలం నిరుపయోగం. మంత్రి ఒక్క నిట్టూర్పు విడిచి మళ్ళీ చెప్పుకుపోయాడు.

"ఆయన ప్రజా ప్రేమ ఎంతదాకా వెళ్ళిందంటే కవచం తెమ్మని భటులను కేకేశారు. ఎందుకని అడిగాను. ఆ రాక్షసుడిపై యుద్ధానికన్నారు. తొందరపడవద్దన్నాను. రాజుగారి ఆత్మీయులైన మీ అందరి ఆలోచనా తెలుసుకొనిగాని యేనిర్ణయమూ చేయగూడదన్నాను. మీకు తెలియనిదేముంది? నాపేరు కన్నా మీ పేర్లు ఆయనకు త్వరగా మంత్ర ముగ్ధుణ్ణి చేస్తాయి. మీపై ఆయనకు గల గురిలో నా మీద శతాంశం ఉంటే నా భారం తగ్గును."

మంత్రి మళ్ళీ నిట్టూర్చాడు. పెద్దలు తలలు ఆడించారు. మంత్రి ఆ అబద్ధాలన్నీ ఎందుకాడుతున్నదీ వాళ్ళు వూహించలేక పోయారు.

"ఉన్న వాస్తవ పరిస్థితి దాచకుండా మనవిచేస్తా. ఆ రాక్షసుడు తలచుకుంటే మన నగరాన్ని ఒక్క ఘడియలో శ్మశానంగా మార్చగలడు. అతణ్ని ఆపటం ఎవరి తరమూ కాదు. రాజుగారి తరముకూడా కాదు.

ఆ మాట అంటే నా తల ఎగిరిపోతుంది. త్రాసుకు ఒక వైపు ఈ విషయం ఉంచండి. ఇక రెండో వైపు ఉంచవలసిన విషయం మనవిచేస్తా. రాక్షసేశ్వరుడికి మనమీద ప్రత్యేకమైన పగయేమీ లేదు. భగవంతుడు సృష్టించిన ప్రతి ప్రాణీ తనకు సహజమైన ఆహారాన్ని తినిబతకాలి. 'శరీరమాద్యంఖలు ధర్మ సాధనం.' శక్తిమంతుడు మరింత ఘనంగా బతకాలి. పులులు లేళ్ళను చంపి తింటవి గాని, లేళ్లు పులులను చంపి తినవు గదా! అలాంటిప్రకృతి నియమాన్ని అనుసరించి రాక్షసేశ్వరులు మన నగరానికి విచ్చేశారుగాని మనమీద శత్రుత్వంతో కాదు. రాజ్య కాంక్షతో కాదు. మన రాజ్యంపై కన్ను వేసిన పరిసర రాజులతో పోల్చితే రాక్షసేశ్వరులు దాదాపు మిత్రులనే చెప్పాలి. దాదాపు మిత్రులు! సాక్షాత్తూ మిత్రులుగా చేసుకుంటే మనకెంత ఉపకారమో ఆలోచించండి. యుద్ధాలు వచ్చినప్పుడు మనకెంత నష్టం కలుతున్నది! గడచిన పదేళ్ళలో మీరందరూ ఎంతెంత ద్రవ్యం త్యాగం చేశారు కారు!"

మంత్రి ఆగి అందరినీ కలయజూశాడు. వా రీసారి బొమ్మల్లాగా నిశ్చలంగా ఉండిపోయారు. అసలు విషయం బయలుపడబోతున్నది. ఇదిమంచికో చెడుకో ఆ మంత్రికే తెలియాలి, దైవానికి తెలియాలి.

"ఇప్పుడు మీ మంచికోరే నా మంత్రాంగం ఏమంటే— ఈ రాక్షసేశ్వరుణ్ణి మనం మిత్రుణ్ణి చేసుకుని తద్వారా మీకు లాభాలు కలిగేపద్ధతి ఉంటే ఆ పద్ధతి అవలంబించటం ఉచితమా? లేక ఈ రాక్షసేశ్వరుణ్ని మన శత్రురాజులతో సమంగా శత్రువును చేసుకుని మనమందరమూ సర్వ నాశనం చేసుకోవటం సముచితమా? ఈ ఒక్క ప్రశ్నకునాకు సమాధానం ఇవ్వండి. మీ సమాధానాన్ని బట్టి పై విషయం మాట్లాడుకుందాం."

అయిదుగురి ముఖాలూ వికసించాయి. మంత్రివేసినది పిచ్చి ప్రశ్న. అంత బలాధికుడైన రాక్షసులుంగారి స్నేహంతో బాటు తమకు లాభాలుకూడా కలిగే మాటుంటే వారితో —అంటే ఆ రాక్షసులుంగారితో— విరోధం పెట్టుకోమని ఏ గాడిద అంటాడు? వారు మంత్రినిచూసి విశాలంగా నవ్వారు. దీనికింత ఉపోద్ఘాత మెందుకో వాళ్ళకు అర్థం కాలేదు, అదే ఈ మంత్రులతో వచ్చిన చిక్కు. వాళ్లు అసలు విషయానికి ఒకంతట రారు.

"రాక్షసేశ్వరులకు దినము ఒకటింటికి రెండుదున్నలూ, బండెడుఅన్నమూ, కూరలూ, ఒక మనిషీఆహారం. ఈ ఆహారం మనం సమకూర్చే పద్ధతిలో వారు మనతో మైత్రిచేసి

మనకు అండగా, మనశత్రువులకు సింహస్వప్నంగా ఉంటారు. దీనికి మీ రేమంటారు?" అన్నాడు మంత్రి.

పెద్దలు మరింత విశాలంగా నవ్వారు.

"మన నగరానికి యిదొక పెద్దవ్యయం అనిపించుకోదు. రోజూఎన్ని బళ్ళఆహారంవ్యర్థమైపోతున్నదో! ఆహారపదార్థాలు అందించటం మీ వంతు. మీకు తగిన ప్రతిఫలం చూపే పూచీ నాది. ఇంతకాలమూ నగర ద్వారాలు మూసి ఉంచటంచేత మీ వర్తక వాణిజ్యాలు ఎంతనష్టపడ్డాయో నాకు తెలుసు. ఆద్వారాలు తెరవటమే మీ కెంతో లాభిస్తుంది. దానికి తోడుగా మీకు ఇదిఒక తీయని వర్తకంగా ఉంటుంది. ఏమంటారు?" అన్నాడు మంత్రి.

"రాక్షసులుంగారికి కావాలంటే ఒకటోరకం మద్యం కూడా మనవద్ద దొరుకుతుంది," అన్నాడు ఒక పౌరశ్రేష్ఠుడు.

"అది మంచి ఆలోచన. మీతో సంప్రతించుతున్నది యిందుకేగదా!" అన్నాడు మంత్రి.

"మరి దున్నపోతులు?"

"బండీ, దున్నపోతులూ రాజుగారే భరిస్తారు,"

"మనుషుల మాట?"

"అదేమంత పెద్ద సమస్య కాదు. సమష్టి క్షేమం కోసం చెయ్యవలసిన త్యాగంలో సామాన్య ప్రజలు సంతోషంగా భాగం పంచుకుంటారు. ఇంటి కొకరోజు ఒకరి వంతు వచ్చేటట్టుగా ఏర్పాటు చేద్దాం అన్నాడు మంత్రి.

"ప్రతి ఇంటికీనా?"

"అవును. ఈ విషయంలో మనం పక్షపాతం వహించ రాదు. సంపన్నులు తమ ఇంటి వంతు వచ్చినప్పుడు తమ బానిసలలో ఒకరిని పంపవచ్చు. లేదా మనుషులను కొనిపంపవచ్చు. ఒక ఇంటి వంతు వచ్చిందంటే తిరిగి మూడేళ్ళ తర్వాత కద మళ్ళీవంతు వచ్చేది? మూడు నాలుగేళ్ళ కొకసారి ప్రతి ఇంటాచావు ఉంటూ ఉన్నదేనాయె. నా మాట నమ్మండి. ఈ ఏర్పాటుకు ఒక్కరు కూడా అభ్యంతరం చెప్పరు. మనం చేస్తున్న ఈ ఏర్పాటంతా నగర క్షేమమూ, ప్రజాక్షేమమూ కోరే అయినప్పుడు ప్రజలు మటుకు ఎలా అభ్యంతరం చెబుతారు? రాక్షసేశ్వరులతో విరోధం పెట్టుకోవటం సర్వనాశన కరమైన పని అనిమనం వారికి తెలియ జెప్పుతాం గద!"

అయిదుగురికళ్ళలోనూ ఆనందబాష్పాలు నిలిచాయి.

3

ఏకచక్రపురం మహా సందడిగా వుంది. రాక్షసుడుగారి కోసం పెద్ద పాకశాల కడుతున్నారు. ఈ పాకశాలలో రోజు కొక పుట్టెడు ధాన్యం వండి రాక్షసుడుగారికి పంపించాలి. కొత్తగా నియమితులైన ఉద్యోగులు యింటింటికి తిరిగి ధాన్య సేకరణ చేస్తున్నారు. వంటా వార్పూ, శాకం, పాకం దివ్యతమంగా వుండాలనీ, అలక్ష్యం చేస్తే గట్టి శిక్ష పడుతుందనీ వంటవాళ్ళు హెచ్చరించబడ్డారు.

ఈ కొత్త పరిస్థితి అనుకూలంగా చేసుకునే అవకాశా లున్న వారందరికీ మార్గాలు అన్వేషించటంతో సరిపోయింది. వంట దివ్యంగా వుండాలనటంలో అర్థం లేకపోలేదు. పెద్దవాళ్ళ యిళ్ళ కన్నిటికీ యిక్కడినుంచే భోజనాలు వెళ్ళేవి. ధాన్యం వసూళ్ళ వాళ్ళ యిళ్లలో ధాన్యం కొరతలేకుండా పోయింది. అగ్రపంచకం వారు తీసిన లాభాలకు అంతే లేదు.

కొలువుకూటంలో రాజుగారు యింకా రాక్షసుణ్ని గురించి విచారమే వెలిబుచ్చుతున్నారు.

"ఇదంతా మనకు నిజంగా తలవంపులే. ఏడు తరాలుగా ఈ నగరం యిటువంటి అవమానం పొంది యెరగదు. కాని గత్యంతరం లేదు. నగరమంతా అరాజకమై, పీనుగుపెంటలై పోయేకన్నా రోజు కొక్క మనిషి మాత్రమే బలికావటం లక్షరెట్లు వాంఛనీయం" అన్నాడు రాజుగారు.

"మహారాజా, అలా అనకండి. వంగదేశంలో వొక నగరానికి మహాకాళి గ్రామ దేవత. అక్కడ ఆ దేవికి రోజూ నరబలి యిస్తారు. అ మహాతల్లి ఆ గ్రామానికి యే ఆపదా రాకుండా కాస్తున్నది. రాక్షసులవారు మనలను కాపాడాలే గాని రోజు కొక్క మనిషిని బలి యివ్వటం యేమంత పెద్ద త్యాగంకాదు" అన్నా రొకరు.

"మన వెర్రిగాని. చంపేదెవరు? చచ్చేదెవరు? అంతా మాయ! అదిన్నీ గాక లోకహితార్థం ప్రాణత్యాగం చేసిన వారికి ఉత్తమ లోకాలు కలుగుతవి. అందుకు ఏలాంటి సందేహమూ లేదు!" అన్నాడు మరొక వేదాంతి.

అకస్మాత్తుగా అజ్ఞాని కళ్ళు మెరిశాయి. అతగాడు మెవరి మాటలూ చెవిని వేసుకోకుండా యేదో ఆలోచిస్తు న్నట్టున్నాడు.

"వ్వాజ్రా!" అని అతడు వొక్క గావుకేక పెట్టాడు.

అందరూ అతడికేసి ఆశ్చర్యంగా చూశారు.

"విషం! విషం!... మన మా రాక్షసాధముడికి పంపే కుంభంలో విషం పెట్టేద్దాం! పీడ విరగడైపోతుంది!" అన్నాడు అజ్ఞాని. అప్పుడే రాక్షసుడు విషం తిని చచ్చినంత ఆనందం అతడి మొహాన కనిపించింది.

అందరి మొహాలా ఆశ్చర్యం తాండవమాడింది.

"ఏకంగా—మ్య—మ్య—ప్రాణహత్యే?" అన్నాడు వేదాంతి ముక్కుమీద వేలేసుకుని.

"అంత మహాశక్తి సంపన్నులైన రాక్షసుల వారిని మనం ఎలాగైనా మనకు అనుకూలంగా ఉపయోగించుకోవాలి గాని, చేజేతులా నిర్మూలించుకుంటారా? చెట్టంత రాక్షసుడు పోతే మళ్ళీ వస్తాడా? నష్టపడిపోమూ?" అన్నారు మరొకరు.

అజ్ఞాని తన ధోరణి వదలలేదు.

"రాక్షసుడు పూర్తిగా నిరుపయోగమని నేనూ అనను. చచ్చాక వాణ్ణి కాల్చి బూడిదచేసి అందరి దొడ్లలోనూ ఎరువుగా చల్లుకుందాం. రాక్షసి శాకాలు కాస్తాయి. వాటిని తింటూ మనం కొంత తృప్తిఅయినా పడవచ్చు."

ఈ మాటలతో గగ్గోలు లేచిపోయింది. నలుగురూ మాట్లాడారు. ఒకరి మాటలు ఒకరికి వినిపించలేదు.

మంత్రి అందరినీ దారికి తెచ్చి అన్నాడు; "రాక్షసేశ్వరుణ్ణి మాయోపాయంచేత మట్టుబెట్టవచ్చునన్న ఆలోచన నాకు మొట్టమొదట కలిగిన ఆలోచన. కాని అందువల్ల కలిగే ప్రమాదాలు మరింత తీవ్రంగా ఉండవచ్చునన్న భయంతో ఆ ఆలోచన కట్టిపెట్టాడు.

"ఏమిటండి, మహామంత్రిగారూ, ఆ ప్రమాదాలు?" అన్నాడు అజ్ఞాని, కొంచెం వెటకారంగానే.

"ఒకటి_ ఈ రాక్షసులవారు స్వయంభువుకాడు గనక, ఆయనకు బంధుమిత్రాదులుంటారు. వారు దండుగా వచ్చి మన నగరంపైపడి భస్మీపటలం చేస్తారు_" అన్నాడు మంత్రి.

"అహమ్మయ్యో! ఇంకేమైనా_మ్య_ఉందా?"అన్నాడు వేదాంతి.

"రెండు_ రాక్షసులుకూడా దేవతలవలెనే అమానుష శరీరులు. వారు విషాన్ని జీర్ణించుకోవచ్చు—"

"హ॰రాయించుకోవచ్చు!" అని వేదాంతి తర్జుమా చేశాడు.

"మనం తన నిర్మూలనానికై విషప్రయోగం చేసినట్టు రాక్షసేశ్వరుడికి తెలిశాక ఏం జరిగేదీ తలుచుకుంటే నా కాళ్లు వణుకుతున్నాయని నేను దాపరికం లేకుండా చెబుతున్నాను."

"నా కాళ్లు_మ్యొ_మ్యొ_ఇప్పుడే వణుకుతున్నాయి." అన్నాడు వేదాంతి.

"ఆ రాక్షసుణ్ణి నిర్మూలించటానికి నేనింకా చాలా ఉపాయాలు చెప్పగలను. విషంచేత చావక మనమీద పగబట్టి నగరంలోకి వచ్చేమాటుంటే నగరం నాలుగుమూలలా నిప్పు పెట్టేద్దాం!"

"వాడలా చావడండీ! అంత సులువుగా చచ్చేవాడు వెయ్యేళ్లు బతుకుతాడా?" అన్నాడు వేదాంతి. (బకాసురుడి వయస్సు వెయ్యేళ్ళన్నది రుజువయిన సత్యంలాగే జనంలో ప్రచారమవుతున్నది.)

అజ్ఞాని వదలలేదు.

"వాడేం బ్రహ్మ పదార్థమండీ. విషానికి చావడంటారు! నిప్పుకు కాలడంటారు! మార్కండేయుల వారిలాగా చిరంజీవా."

"పెద్దలపట్ల ఏకవచన ప్రయోగం కూడదు. రాక్షసుల వారిని గురించి తూష్ణీభావంతో మాట్లాడటానికి వారికన్న మనం ఎందులో అధికులమని." అంటూ ఒక సభికుడు మొహం కండలు చీల్చుకున్నాడు.

మంత్రిగారు మళ్ళీ చర్చకు అడ్డొచ్చాడు.

"ఈ విషయం కొంచెం ఆలకించండి. నేను రాక్షసేశ్వరుణ్ణి సమర్థించటానికి చెప్పటంకాదు. మన నగరంలో రోజుకు నలుగురు పుట్టుతున్నారు. ఇద్దరే చచ్చిపోతున్నారు. ఒకసారి క్షామమూ, ఒకసారి మహమ్మారి వచ్చి ఎంతో జనాభా పోయాకకూడా మన నగరంలో మా తండ్రిగారి కాలంలో ఉన్నంతమందీ ఉన్నారు. రోజుకొక్క మనిషి చనిపోయినందు

వల్ల మనజనాభా కొంచెం అదుపులో ఉంటుందిగాని జననష్టం ఉండదు."

"పొరుగూళ్ళవారు వచ్చిపడి జనాభా పెరిగిందండి. ఈ ఊళ్ళో ఇల్లరికపు టానవాయితీగల ఇళ్లు నూటికి పైగా ఉన్నాయి. అదీగాక నగరం పచ్చపచ్చగా ఉండటం చూచి యాభై ఆమడనుంచికూడా జనం వచ్చి ఇక్కడ స్థిరపడ్డారు." అని అజ్ఞాని మంత్రిగారికి జ్ఞాపకం చేశాడు.

"నిజం, నిజం! అందుకుకూడా ఆ రాక్షసేశ్వరుడుండటం నగరానికి మంచిది. ఈ అయిదారు మాసాల కాలంలో నగరంలోకి పెరవాడొక్కడు రాలేదు." అన్నాడు మంత్రి తాపీగా.

సభికులంతా వెళ్ళిపోయాక రాజూ, మంత్రీ రహస్య మంతనాలాడారు. వారు చర్చించిన విషయం చాలా ముఖ్యమైన విషయం.

రాక్షసుణ్ని నగరం విడిచిపోకుండా ఉంచటానికి అవసరమైన ఏర్పాట్లన్నీ జరిగాయి. కాని ఆ రాక్షసుడితో రాజుగారు ఒక సంధి నిర్ణయాని కింకా రావటం జరగలేదు. అది సులభసాధ్యం కాదుకూడా. ఎందుకంటే అధికారి అయిన వాడెవ్వడూ ఇంతవరకూ రాక్షసుణ్ని అంతదూరాన చూడనైనా లేదు.

"అతడితో మాట్లాడి, మన నగరం విడిచిపోననీ, మనం పంపే ఆహారంతో తృప్తిపడతాననీ, నగరంమీద పడి ఎవరినీ చంపననీ, ద్వారాలు తెరిచినా నగరంలోకి రాననీ ప్రమాణం చేయించుకోవాలి." అన్నాడు రాజు.

"ఎవరం వాడి ఎదటపడి ఈ మాట అడుగుతాం. అదీ గాక రాక్షసుడు అన్నమాటమీదనే ఉంటాడని ఏమిటి మాట తప్పితే వాణ్ని మనం ఏం చెయ్యగలం." అన్నాడు మంత్రి. రహస్య సంభాషణలలో మంత్రిగాని, రాజుగాని రాక్షసుడి పట్ల అంత గౌరవ మర్యాదలు ప్రకటించేవారు కారు.

"అయితే ఈ చేసిన ఏర్పాట్లన్నీ వృథాయేనా. మరి ఇదంతా ఎందుకు చేయించావు." అన్నాడు రాజు.

"ఆలోచించకుండా నే నేదీ చెయ్యలేదు, మహారాజా! నా ఆలోచన యేమిటంటే, మనం ఈ రాక్షసుణ్ణి మచ్చిక చెయ్యాలి. నా చిన్నతనంలో మా ఇంట ఒక పిల్లికూన ఉండేది. దానికి మొదట పాలూ, తరువాత మీగడా, పెరుగూ, చిన్నచిన్న చేపలూ పెట్టి పెంచాం. అది తన ఆహారంకోసం మామీద ఆధారపడిపోయి తన ముందుగా ఎలుక పోయినా కదలకుండా కూచునేస్థితికి వచ్చింది. ఈ రాక్షసి వెధవను మనం అలా మచ్చిక చెయ్యాలి. మనం ఆహారం పంపనినాడు పస్తయినా పడుకోవాలి గాని మనుష్యుల్ని వేటాడరాదు. ఆ స్థితి వచ్చాక మనం ఎలా చెయ్యమంటే అలా చేస్తాడు. అందుచేత మనం కొంతకాలంపాటు రోజూ వాడికి కుంభమూ, మనిషీ, బండితో రెండు దున్నలూ పంపుదాం. ఎంత లావు రాక్షసుడైనా ఇంతకంటె హెచ్చు ఆహారం కోరడు."

మంత్రియొక్క బుద్ధిశాలితనానికి రాజుగారు మెచ్చుకుని మెడలో ఆ సమయాన ఉన్న రుద్రాక్షమాల ఆయనకు కానుకగా ఇచ్చాడు. ఆయన మెడలో అనేక ముత్యాల మాలలూ, రత్నాల మాలలూ ఉండేవేగాని వాటిని చిన్న

చిన్న దారపు పోగులతో అక్కడ అక్కడా అంటగట్టి ఉంచి రుద్రాక్షమాలలు మాత్రమే తీయగానే సులువుగా వచ్చేటట్లు ఉంచుకునేవాడు. ఈ రహస్యం మంత్రి చెప్పినదే. అందుచేత రుద్రాక్షమాల తీసుకుని కళ్ళకు అద్దుకుంటూ మంత్రి తనలో తాను నవ్వుకున్నాడు.

మొదటిరోజు బకాసురుడికి ఆహారం వెళ్ళింది. బండికి రెండు దున్నలను పూన్చి, దానిమీద పుట్టెడు కుంభంవేసి, దానిమీద రాజుగారి బానిసల్లో ఒకణ్ణి కూచోబెట్టారు. అంతకుముందే పూలతోనూ, గంధంతోనూ అలంకరించి, బ్రాహ్మణులు మంత్రోక్తంగా వాణ్ణి వాడి ఇష్టదేవతకు నైవేద్యం పెట్టేసి, "పోరా, ఇక నీకు జన్మలేదు! నీ దేవి నిన్ను స్వీకరించింది. రాక్షసేశ్వరుడు తినేది నీ కట్టెనే!" అని ధైర్యం చెప్పారు. దేవేంద్రుడూ, ముప్పైకోట్ల దేవతలూ, రంభా ఊర్వశ్యాది అచ్చరకన్నెలూ వాడికోసం ఎదురు చూస్తున్నారని నమ్మబలికారు.

అంతావిని వాడు, "అక్కడ నాకు మా అమ్మ కనిపిస్తదా?" అని ఆత్రంగా అడిగాడు.

సరిగా నడిమధ్యాహ్నంవేళ బండి నగరద్వారందాటి ఒక అరక్రోసుదూరం వెళ్ళి అక్కడ ఒక మర్రిచెట్టుకింద ఆగింది. బండివాడు మర్రిచెట్టెక్కాడు. లోగడ రాక్షసుడి చేతిలో చచ్చినవాళ్ళంతా ఈ ప్రాంతానే, అపరాహ్ణంవేళ చచ్చారు. దారిలోనే రాక్షసుడు కనిపిస్తే పారిపొమ్మనీ, రాక్షసుడు కనిపించకుండా బండి చెట్టునీడకు చేరితే చెట్టుమీద కెక్కి దాక్కొమనీ బండివాడికి చెప్పారు.

సాయంకాలం సూర్యాస్తమయాని కింకా పది ఘడియ లున్నదనగా బండి తిరిగివచ్చింది. భటులు బండివాణ్ణి రాజూ, మంత్రీ కూచునివున్న గదికి తీసుకుపోయారు.

"ఏం జరిగిందిరా? ఏం జరిగింది? రాక్షసుడు వచ్చాడా?" అంతాతిన్నాడా, అని మంత్రి బండివాణ్ణిఅడిగాడు. నిజానికిబండివాడుప్రాణాలతోతిరిగివస్తాడనిఆయనఅనుకోలేదు.

మంత్రిగారి ప్రశ్న వింటూనే బండివాడు ఏదో జ్ఞాపకంవచ్చి, విరగబడి నవ్వాడు.

"ఏంరా నవ్వుతావు?"

"ఆ రాచ్చొచుడు——!" అంటూ వాడు మరింత నవ్వాడు.

"నువు వాణ్ని చూశావా?"

"చూస్తినిగా! ముసలిడొక్కు! నాకంటె రెండు గుప్పి ట్లుంటాడులెండి. ఆణ్ని జూసి నాకు బయమే యెయ్యలా! వొసి కర్ర తీసుకుని నాలుగేల్లుస్తే పారిపోతాడనుకున్నా, సెప్పొద్దూ! ఆడు మన మసిసిని చంపి తిని యెల్లిపోయేదాకా ఉండి, కుంభం అక్కడే వొదిలేసి బండి తోలుకొచ్చేశా. ఆడు కుంభం ముట్టనేలా! మనిషిని చంపటానికే ఆడికి జాంసేపట్టిందంటే! సగంతిని మిగతాది బుజానేసుకెల్లిపోయాడు. ఆడేం రాచ్చొచుడండీ?" బండివాడు పొట్ట ఎగరేస్తూ నవ్వాడు.

"నువ్వు వెళ్ళి అవతల ఉండు!" అన్నాడు మంత్రి.

బండివాడు అవతలికి వెళ్ళాక రాజూ మంత్రీ మొహాలు చూసుకున్నారు.

"ఎవర్రా అక్కడ?" అని మంత్రి పిలిచాడు.

భటుడొకడొచ్చాడు.

"మన మంగలి మంత్రిని పిలిచి, బండివాడి నాలుక రహస్యంగా తీసెయ్యమన్నానని చెప్పు. లేకపోతే పాపం, వాడు బతకడు." అని చెప్పాడు మంత్రి.

4

ఏకచక్ర పురవాసులు బకాసురుడికి అలవాటు పడి పోయారు. వారికి తమ జీవితం సహజంగానే కనబడింది. పగటి వేళ అందరూ అస్తమానం సూర్యుణ్ని స్మరించరు. కాని ఆకాశంలో సూర్యుడున్న సంగతి వారికి అనుక్షణమూ తెలిసే ఉంటుంది. బకాసురుడూ అంతే. వాడు నగరం వెలుపల ఎక్కడో ఉంటాడు. రోజూ వాడికి బండిమీద కుంభమూ, కుంభంతోపాటు ఒక ఆడదో, మగవాడో, చిన్న పిల్లో, పిల్ల వాడో పోతూంటారు. వీధిలో ఆ బండి ఎదురైతే జనం దాని తేసి చూడరు. దృష్టి మరల్చుకుని తమ దారిని తాము పోతారు.

బకాసురుడి అలవాటు కనీసం రాజభటులకు తెలుసు. సూర్యాస్తమయం వేళకు వాడు ఆ చెట్టుచాయల ఉండడు. బండిలో కుంభమంతా ఇంచుమించు అలాగే ఉండిపోతుంది. రాజభటులు దానిని ఆరగించేస్తారు. మూగ బండివాడు ముందే ఆరంభిస్తాడు. వాడి కిప్పుడు బకాసురుడి భయం ఏమీ లేదు. వాడు వచ్చేవేళకు చెట్టెక్కడు—దూరంగా పోతాడు.

బకాసురుడు వాడికేసి చూడడు. వాడికి బలిమనిషి మెడలో ఉండే పూలదండలు గుర్తు.

బకాసురుని చూడనివాళ్ళు ఊహించుకొన్నదానికీ బండివాడు నిత్యమూ చూసేదానికీ సంబంధంలేదు. ఒక్కో రోజు ఆ నరభక్షకుడు చావుదెబ్బలు తిని, ప్రాణంమీద రోసిన కుక్కల్లే కనబడేవాడు. ఒక్కొక్కప్పుడు వాడి కళ్ళు పాలు కమ్మినట్టుండేవి. మొహం ఎప్పుడూ ముడతలు పడి విచారగ్రస్తంగానే ఉండేది.

బకాసురుడు తనకోసం తిండిగా వచ్చిన మనుషులను తినకుండా వదిలిన సమయాలుకూడా ఉన్నాయి.

"చావు రాసి ఉండనప్పుడు—మ్యా—మ్యా—చంపడం బకాసురులవల్ల మాత్రం అవుతుందండీ?" అనేవాడు వేదాంతి. బకాసురులు బహువచనం కాదు. గౌరవ వాచకం మాత్రమే. మంత్రిని మంత్రులు అనీ, తండ్రిని తండ్రులు అనీ, మామను మామలు అనీ, పొరపాటున నోరుజారి భర్తను భర్తలు అనీ కూడా అనటం ఆయనకు అలవాటు.

ఒకే ఒక్కసారి బకాసురుడు తన బలిమనిషిని చంపినాక తనకు తినే కోర్కెలేనట్లు తెలుసుకుని కళేబరాన్ని అవతల పారేశాడు. అప్పుడుమాత్రం బండివాడికి పట్టరాని ఆగ్రహం వచ్చింది. వాడు బండి వొసికర్ర తీసి బకాసురుడి కణత అదిరేటట్టు గిరవాటేశాడు, బకాసురుడు బెదురు చూపులు చూస్తూ ఉడాయించేశాడు.

అది అంతటితో పోలేదు. ఆ మరునాడు బండితోలు కుని రా నిరాకరించి కోపంతో, "బే—బే—బో—బో!" అని చెయ్యి బకాసురుడుండేవేపు వూపాడు. అయినా మంత్రి గారు వాణ్ని భటులచేత తన్నించి బండిమీద కూచోబెట్టారు. వాడి కళ్ళవెంట నీరు కారుతూంటే అది దెబ్బలకనే అనుకు న్నారుగాని, తనచేత దెబ్బతిని పారిపోయినవాడు నిండు ప్రాణాన్ని తీసెయ్యటమే వాడికి బాధకల్గించింది. అయితేనేం? బకాసురుణ్ని భయపెట్టేవాడై వుండికూడా, వాణ్నిచూసి హడలిపోయే మంత్రివర్గైరాలకు తాను లొంగవలసి వచ్చింది! వైపరీత్యం!

రోజూ బకాసురుడి కారణంగా ఏదో ఒక ఇంట రోద నలు వినిపించేవి అన్నమాట పూర్తిగా నిజంకాదు. ధనికులు తమ ఇళ్ళవంతు వచ్చినప్పుడు డబ్బుపోసి మనుషులను కొని బకాసురుడికి ఆహారంగా పంపేసేవారు. పేదవాళ్లు గట్టిగా ఏడవటానికి నోచుకోరు. అందుచేత తమ యింటిపై గద్ద వాలగానే కుళ్ళి యేడిచేవాళ్ళు.

బ్రాహ్మణ రక్తం గొంతు దిగితే బకాసురుడు భస్మీప టలం అవుతాడన్నది వట్టి అబద్ధమని రుజువైపోయింది. బ్రాహ్మణులవంతు వచ్చినప్పుడు వాడు బ్రాహ్మణులను గూడా నిరాక్షేపణగా తిన్నాడు. వాడి ఆరోగ్యానికేమీ భం గం రాలేదు.

అన్నిటికన్నా వింత ఏమంటే, నగర ద్వారాలు తెరిచి చాలాకాలమైనప్పటికీ ఏ తెల్లవారుఝామునో బయలుదేరి నగ

రం విడిచిపోతే బకాసురుడిపీడ తప్పుతుందన్న ఆలోచన బహు కొద్దిమందికే వచ్చింది. వాళ్ళు వెళ్ళిపోయారు.

కొందరు ఈ ఉపాయం తెలిసికూడా "ఆ! చావు ఎక్కడికి పోయినా తప్పదు. ఈ బకాసురుడు నిమిత్తమాత్రుడు," అన్న వైఖరి అవలంబించారు.

"మరేమిటో నన్నూ, ఈ వూరివాళ్ళందరూ మ్యే—మ్యే—ఏ జన్మలోనో మ్యు—మ్యు — ఈ బకాసురులను చిత్రవధచేసి—మ్య—మ్య ఉంటారు. ఇప్పుడేమో నన్నూ-మ్యాం—మ్యాం— వీరు పగదీర్చుకుంటున్నారు." అన్నాడు వేదాంతి.

నిజం చెప్పాలంటే వేదాంతికి రాక్షసుడు బాగా దొరికాడు. వాడు ఆయన మనోనేత్రం తెరిచి, మనసును శరవేగంతో పరుగెత్తించాడు. సృష్టిస్థితి లయాల రహస్యమంతా ఆయనకిప్పుడు కరతలామలకమైనట్టు భావన కలిగింది. తన బుర్రలో ఊరే విజ్ఞానాన్ని ఆయన అందరికీ పంచేస్తున్నాడు.

ఒకనాడు ఒక కుటుంబం ఏకచక్రపురంకేసి వచ్చింది, ఒక తల్లీ, అయిదుగురు కొడుకులూను. అందరూ బ్రాహ్మణుల్లాగే వున్నారు. పెద్దకుర్రవాడు వేదపనస చదువుతూంటే మిగిలినవాళ్లుకూడా వంత చదువుతున్నారు. వాళ్ళ ఉత్సాహం చూస్తే వాళ్ళకు బకాసురుడి గొడవ ఏమీ తెలియనట్టున్నది.

నగరం ఇంకో క్రోసుదూరం ఉందనగా ఒక నల్లటి ఆకారం చెట్లచాటునుంచి దారిమీదకు వచ్చి అడ్డంగా నిలబడింది. మనిషి కొంచెం భారీవాడే. కాని బాగా వయసు

మళ్ళినట్టున్నాడు. వాడి కళ్ళు ఆననిచూపు చూస్తున్నట్టు న్నాయి. మొహంమీదా, ముఖ్యంగా నుదుటిమీదా ముడ తలు.

బ్రాహ్మణస్త్రీ కొడుకులలో బలిష్టంగా వున్నవాడు తన అన్ననుదాటి ముందుకొచ్చి ఈ ఆకారాన్ని సమీపిస్తూ, "ఎవడ్రా నువ్వూ? తొలుగు!" అన్నాడు.

బకాసురుడు—ఆ ఆకారంవాడే— ఓండ్ర పెట్టినట్టుగా అరిచాడుగాని కదలలేదు. బలిష్ఠుడైన పేడిమూతి కుర్రాడు ఇంకొక్క అడుగు ముందుకువేసి పిడికిలి బిగించి బకుడి రొమ్ములో ఒక్కపోటు పొడిచాడు. ఆ దెబ్బకు బకుడు అక్కడే చతికిలబడి భయంకరంగా మూలిగాడు కుర్రవాడు వాణ్ణి తన పాదంతో దారికి ఎడంగా తోసి తల వూపాడు. అతని తల్లీ, అన్నా, తమ్ములూ ముందుకు వెళ్ళారు.

బకుడు తల పక్కగా ఎత్తి తనను కొట్టినవాడు మృత్యు దేవతలాగా తన పక్కనే రొండిన చేతులు పెట్టుకుని వుండటం చూసి, పిల్లిలాగా ఒక్క దూకుతో దూరాన వెళ్ళిపడి, లేచి చెట్లలోకి పారిపోయాడు.

బలిష్ఠుడైన కుర్రవాడు చేతులు దులుపుకుని తన వాళ్ళను కలుసుకున్నాడు. మరికొంతసేపటికి వారు ఆరుగురూ ఏకచక్రపురం ప్రవేశించారు.

వారు వీధివెంట నడుస్తూండగా చయనులు ఎదురు పడి ఆగి వారికేసి ఆశ్చర్యంగా చూసి, "ఎవరో పొరుగూరు వాళ్ళు. ఎందుకు వచ్చి వుంటారు? వారి మంచికా? ఊరి మం చికా?" అనుకున్నాడు.

ఆయన బ్రాహ్మణిని సమీపించి, "అమ్మా, మీ దేవూరు? ఈ ఊళ్ళో మీ కెవరన్నా బంధువు లున్నారా? నేనీ ఊళ్ళో చాలా ఏళ్ళుగా వుంటున్నాను. మిమ్మల్ని ఎన్నడూ చూడలేదు. ఇక్కడికనే వచ్చారా?ఇంకెక్కడికైనా పోతూవచ్చారా?" అని అడిగాడు.

"మాకు ఒక ఊరంటూ లేదు, బాబూ! నేనూ, నా బిడ్డలూ ఒకప్పుడు బాగా బతికాం. కాని కాలం కలిసిరాక దేశాలుపట్టి తిరుగుతున్నాం. మాకు ఏ వూరైనా ఒక్కటే, తల దాచుకునేనీడ దొరకాలేగాని," అన్నది బ్రాహ్మణి.

"మీరెవరు? వీరి తండ్రిగారి నామధేయం ఏమిటి?" అని చయనులు అడిగాడు.

బ్రాహ్మణి తల వంచుకుని, "బాబూ, మమ్మల్ని ఏమీ అడక్కండి. మేము అజ్ఞాతంగా బతుకుతున్నాం. మమ్మల్ని శత్రువులు చంపాలని చాలా ప్రయత్నాలు చేశారు. నా ఈ రెండో కొడుకును చంపటానికి వాళ్ళు చేసిన ప్రయత్నాలు యిన్నీ అన్నీ కావు. వాడి ఆయుర్దాయం గట్టిది. ఆ మాటకువస్తే మా అందరి ఆయుర్దాయమూ గట్టిదే. మాకు చావు భయం యేనాడో తీరిపోయింది. ఇదే నగరమో మాకు తెలియదు. ఇక్కడ మాకు వుండేటందుకు జానెడు కొంప దొరికితే సంతోషంతో యిక్కడే వుంటాం. మేం ఒకరిజోలికి పోయేవాళ్ళంకాం, బాబూ!" అన్నది.

"వేరే ఎక్కడికో పోవటమెందుకమ్మా? మా ఇంటికే పోదాంరండి. ఈ వూరి పేరు ఏకచక్రనగరం," అన్నాడు చయనులు.

"చాలా కృతజ్ఞులం, అన్నగారూ!"

చయనులు ఆ కుటుంబాన్ని యింటికి తీసుకుపోయి అందులో ఒక భాగం వారికి యిచ్చేశాడు.

ఆవిధంగా లక్క యింట్లో కాలిపోకుండా ప్రాణాలతో బయటపడిన కుంతీ, పాండవులూ ఏకచక్రపురం చేరుకుని ఆ బ్రాహ్మణుడి యింట తల దాచుకున్నారు. వాళ్ళుకూడా రాక్షస భయంకంటె మనిషి భయం జాస్తిగా కలవారే — బండివాడిలాగా.

పాండవులు రోజల్లా వేదపఠనం చేస్తారు. నాలుగు వీధులకూ నలుగురూ వెళ్ళి మధుకరమెత్తి అన్నం తెస్తారు. కుంతీదేవి వారు తెచ్చిన ఆహారాన్ని రెండు భాగాలు చేసుంది. ఒక సగం భీముడు ఒక్కడే తింటాడు.మిగిలిన సగం కుంతీ, మిగిలిన నలుగురూ తింటారు. భీముడి భుజ బలమే వారికి అంగరక్ష. వారెక్కడికీ వెళ్ళరు. ఎవరితోనూ కబుర్లు చెప్పరు. బకాసురుడి సంగతి వారికి ఏ మాత్రమూ తెలియదు.

కొద్ది రోజులు గడిచాయి. అకస్మాత్తుగా చయనులు యింటిపై గద్ద వాలింది. తెల్లవారుజామునే నగర రక్షకాధికారి వచ్చి శుభవార్త చెప్పి పోయాడు_"ఇవాళ నరబలి మీ ఇంటి వంతు."

ఇది జరిగే సమయానికి కుంతీ, భీముడూ ఇంట్లో వున్నారు. మిగిలినవాళ్ళు మధుకరానికి వెళ్ళి వున్నారు. చయనులుగారి అయిదేళ్ళ కొడుకు భీముడిచేత కథలు చెప్పించుకుంటున్నాడు. అన్నీ రాక్షసుల కథలు.

"రాచ్చసుల్ని ఎవరూ చంపలేరుకాదూ?" అన్నాడు కుర్రవాడు.

"ఎవర్రా చెప్పింది? రాక్షసుణ్ని ఒక చేత్తో మెడపట్టు కుని రెండవచేత్తో కర్రపెట్టి రపీ రపీ కొడితే కాసేపటికల్లా వాడు చస్తాడు."

"బకాసురుడుకూడా చస్తాడా?" అన్నాడు కుర్రాడు.

"బకాసురుడా? ఎవడన్నా చస్తాడు. మీకు తెలీదు గామోలు? రాక్షసులకు మొండి ధైర్యమేగాని మెదడు తక్కువ!" అన్నాడు భీముడు.

కుంతి నవ్వింది. భీముడూ ఇంచుమించు అదే మాట చాలామందిచేత అనిపించుకున్నాడు.

అకస్మాత్తుగా పక్క భాగంలోనుంచి రోదనం వినిపించింది. కుంతీ, భీముడూ కొయ్యబారినట్లయిపోయి, చెవులు రిక్కించి విన్నారు.

"పాపం, ఏదో కష్టం వచ్చినట్టుంది. కనుక్కు వస్తానుండు!" అంటూ కుంతి లేచి చయనులుగారి భాగానికి వెళ్ళింది.

చయనుల భార్యా, కూతురూ పెద్దపెట్టున ఏడుస్తున్నారు. చయనులు మొహం కందగడ్డలా వుంది.

"ఏడిస్తే ఏం ప్రయోజనం? తప్పుతుందా? మనింటి మనిషి మెవరో ఒకరు వెళ్ళాలి. రోజూ యెవరికో ఒకరికి జరుగుతున్న దేగా? ఇవాళ మనవంతు. నేనే పోతాను. నువ్వు

నాలుగేళ్ళు కనిపెట్టివుంటే పిల్లలకు రెక్కలు వస్తాయి,” అన్నాడు చయనులు

“మీరు పోతే అందరమూ దిక్కులేని వాళ్ళమవుతాం. నేనే పోతాను. బ్రాహ్మణ స్త్రీని, ముత్తయిదువునని వాడు నన్ను విడిచిపెట్టినా పెట్టవచ్చు,” అన్నది బ్రాహ్మడి భార్య.

“ఎప్పటికైనా పోవలసినదాన్నే. నన్ను పంపండి, అమ్మా!” అన్నది కూతురు ఏడుపు ఆపకుండానే.

ఇంతలో కుర్రాడు చేతిలో ఒక పూచిక పుల్ల తెచ్చి, “నేనా రాచ్చుణ్ణి దీంతో చంపేస్తా.” అంటూ వచ్చాడు.

అందరూ గొల్లుమన్నారు.

కుంతికి వాళ్ళకు వచ్చిన కష్టం బోధపడనే లేదు.

“బాబూ, మీరంతా ఆరోగ్యంగానే వున్నారు. దుర్వార్త వచ్చిందనుకుందామంటేదూరపుబంధువులైనా రాలేదు.మీకు వచ్చిన కష్టం ఏమిటో చెప్పండి. చేతనైతే నా కొడుకులు సహాయం చేస్తారు!” అన్నదామె.

ఆమె తన కొడుకుల్లో ఒకణ్ణి బలిగా ఇస్తానంటున్నదనుకుని చయనులు ఆక్రోశిస్తూ, “వద్దు తల్లీ! వద్దు. ఏ జన్మలోనో మా ప్రాణానికి ఎవరి ప్రాణమో అడ్డెయ్యాబట్టే మాకీనాడు ఈ ఘోరం వచ్చి పడింది. మా నలుగురిలో ఎవరో ఒకరం రాక్షసుడికి ఆహారం అవుతాం, ఒక రెందుకు? నేనే అవుతాను. నేనింక వెయ్యేళ్లు బతికిమాత్రం సాధించేదేమిటి. రత్నంలాంటి భార్యతో ఇన్నాళ్ళూ కాపరం చేశాను.

కొడుకునూ కూతుర్నీ కన్నాను. వాళ్ళద్వారా పౌత్రులను దౌహిత్రులనూ పొంది ఉత్తమ లోకాలకు పోతాను,” అన్నాడు.

“ఎవరా రాక్షసుడు?” అన్నది కుంతి.

ఆ సద్బ్రాహ్మడు ఆశ్చర్యంతో తన కష్టం కూడా క్షణంపాటు మరిచాడు. ఆయనద్వారా కుంతి బకాసురుడి వ్యవహారం తెలుసుకున్నది.

“అయ్యా, మీరు నిశ్చితంగా వుండండి. ఇవాళ మా ఇంటి వంతుగనుక మారెండోవాణ్ణి రాక్షసుడిదగ్గరకు పొమ్మం టాను” అన్నదామె.

పిచ్చి బ్రాహ్మడికి బ్రహ్మహత్య చేసినంత భయం కలిగింది.

“వద్దు తల్లీ, వద్దు! ఆ మాట మరొకసారి అనవద్దు. ఒట్టే!” అన్నాడాయన.

కుంతి నవ్వి, “నా కొడుకుపైన నాకు ప్రేమలేక పంపు తున్నాననుకుంటున్నారా, అన్నగారూ? వాడికేమీ భయం లేదు. నా మాటనమ్మండి,” అన్నది.

ఇంటివాళ్లు ఈ ఏర్పాటుకు వెంటనే ఒప్పుకోలేదు. కాని ఏడుపులూ పెడబొబ్బలు మాని తాపీగానే కుంతి సూచ నకు తమ వ్యతిరేకతను తెలిపారు. కుంతి భీముణ్ణి పిలిచి, “బకాసురుడుకి ఆహారంగా రోజుకొక గడప వాళ్ళు వెళ్లాలట. ఈ రోజు ఈ ఇంటి వంతు. ఏం చేద్దాంరా, నాన్నా?” అని అడిగింది.

"నేను పోతానమ్మా!" అన్నాడు భీముడు ప్రాధేయ పడుతున్నట్టుగా.

బలిష్టంగా వున్న ఆ బ్రాహ్మణ కుర్రవాడు ఆ మాట అన్నపద్ధతి చూసి చయనులూ భార్యా కూడా దడుచుకున్నారు. ఆ కుర్రవాడే మారు వేషంలో వున్న రాక్షసుడా అని వారికి సందేహం కూడా కలిగింది.

"నువ్వు వెళ్ళట మేమిటి నాయనా? చచ్చిపోతావు సుమా!" అనటానికి కూడా చయనులుకు నోరు రాలేదు. ఆయన మౌనంతో తన అంగీకారం తెలిపాడు. ఆయన భార్య కుంతి మొహంకేసి చూడలేక పోయింది.

రాజభటులు వచ్చే సమయాని కింకా మిగిలిన పాండవులు తిరిగిరాలేదు. భీముడి కడుపులో నకనకలాడుతున్నది. బకాసురుడికి పంపే కుంభం దివ్యంగా ఉంటుందని చయనులు చెప్పాడు. భీముణ్ణి అధికారులు అలంకరింప చెయ్యటమూ, మంత్రాలు చదవడమూ, ఇష్ట దేవతలకు నైవేద్యం పెట్టటమూ—ఈ తంతంతా అతనికి చాలా విసుగు కలిగిస్తున్నది. ఆ చిరాకును అణచి పెట్టుకుని కుంభం వాసన ముక్కుకుతగలగానే భీముడు పురోహితులను చూసి నవ్వాడు.

"పాపం, పిచ్చివాడు! రానున్న గతి తెలియక పెళ్ళికి పంపుతున్నా మనుకుంటున్నాడు!" అని వాళ్ళలో వాళ్లు అనుకుంటున్నారు.

భీముడు బండి ఎక్కుతూనే బండిమీద ఆహారం తినటం ప్రారంభించాడు. రాజోచితమైన భోజనం. సందేహం లేదు.

రోజూ యాయవారపు తిండి తినటం చాలా బాధగా ఉన్నది. రోజూ ఇటువంటి భోజనంతింటే ఎంత బాగుంటుంది! కాని రోజుకొక బకాసురు డెక్కడినుంచి వస్తాడు.

అంతలోనే ఇంకొక ఆలోచన వచ్చింది. తాను ఈ రాక్షసుడిపీడ వదల గొట్టితే రాజుగారు తనకూ, తనవాళ్ళకూ రోజూ మృష్టాన్నాలుపెట్టి, దక్షిణ కూడా ఇస్తాడు. అప్పుడు మీరెవరని అడిగితే? చిక్కే! అన్నయ్యా, అర్జునుడూ ఏమంటారో తెలుసుకోవాలి. అమ్మ ఒప్పుకోవాలి.

బండి దున్నలు తలలూపుకుంటూ బండిని మెల్లిగా లాగుతున్నాయి.

5

బండివాడికి ఈ అబ్బాయి నచ్చాడు. సామాన్యంగా తాను చేరవేసేవాళ్లు బెదిరో, కొయ్యబారో, విలవిలా కొట్టుకుంటూనో ఉంటారు. ఈ అబ్బాయి మంచి ఉత్సాహంగా ఉండటమేకాక, కుంభమంతా ఆరగించేస్తున్నాడు. ఇతగాణ్ణి మెచ్చుకొనేందుకు వెయ్యి నాలుకలు లేకపోతే పోయె, ఉన్న నాలుకకూడా తెగ్గోసి కదా పిరికిముండావాళ్లు!

తాను తినగా ఇంకా మిగిలిపోతుందనిపించగానే భీముడు బండివాడి సహాయం కోరాడు. దున్నలకు దారి తెలుసు. పగ్గపుతాళ్ళు వదిలివేసి బండివాడు కూడా పైకెక్కి తినటం ప్రారంభించాడు. వాడికి రాజభటుల మాట జ్ఞాపకంవచ్చి నవ్వొచ్చింది. వెధవలు—ఇవాళ వాళ్ళ నోట మట్టే'

"చూడబ్బీ, నీ పేరేమిమిటి?" అన్నాడు భీముడు.

"బా—బా," అన్నాడు బండివాడు నోరు చూపిస్తూ. వాడు మూగవాడు కాడు. ఎవరో నాలుక కోసేశారు.

"ఎవర్రా నీ నాలుక కోసింది?" అన్నాడు భీముడు.

బండివాడు మీసాలు మెలిపెట్టి చూపించాడు. ఎవరో గొప్పవాళ్లు చేసిన పనే. ఆ సంగతి తర్వాత తేల్చుకోవాలి.

బండివచ్చి చెట్టుకింద ఆగింది — దానంతట అదే. ఇద్దరూ ఇంకాతింటూనే ఉన్నారు. ఇంతలో పెడబొబ్బలు వినిపించాయి. భీముడు తలఎత్తి చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు.

కొద్ది రోజుల క్రిందట తాము ఈ నగరానికి వస్తూండగా దారికి అడ్డం నిలబడిన వాడే వీడు.

"వీడేనా రాక్షసుడు?" అని భీముడు బండివాణ్ణి అడిగాడు, ఆ మాట అడగటానికే సిగ్గయినట్లుగా.

బండివాడు తల పైకీ కిందికీ వూపాడు. భీముడురొండిన చేతులు పెట్టుకుని తనకేసి వచ్చే బకుడికేసి చూశాడు. వీడి కోసమా ఇన్ని వందలమంది మనుష్యు బలి అయింది! ఎంత చిత్రం! ప్రపంచంలో ఎటువంటి పాలకులుంటారు!

బకుడు భీముణ్ణిచూసి గుర్తు పట్టలేదు. వాడికి సరిగా చూపులానదు. వాడి కళ్ళు దీనంగా ఉండటానికి అదే కారణం.

వెనక కుంతినీ, పాండవులనూ చూసి అడ్డగించటంలో కూడా వాడు ప్రకటించినది ఒకరకమైన కుక్కబుద్ధి. ఈ ప్రాంతాలకు వచ్చిన తరవాత నగరంలోకి మనుషులు బయటినుంచి రావటం చూడలేదు. కొత్త మనిషినీ, కొత్త పరిస్థితులనూ చూసి ఇంటికుక్క ఆందోళన పడినట్టు బకుడు ఆ ఆగంతుకులను చూచి తికమకపడి అడ్డు తగిలాడు. వారి రాకవల్ల తనకేం నష్టమో అని వాడి బుర్రలో ఒక అస్పష్టమైన ఆలోచన మెల్లిగా కదిలింది.

ఆ వచ్చిన వారిలో ఒకడు తనను గుండెల్లో పొడిచిన మాటకూడా వాడి మట్టి బుర్రలో అస్పష్టంగా మెదులుతున్నది. వాడు మళ్ళీ నగరం దాటి వస్తూండటం కనిపిస్తే కాలినతున కొద్దీ పరుగెత్తి ఉండేవాడే. అదే మనిషి బండి మీద తనకు ఆహారంగా వస్తాడని వాడికి కలలో కూడా తట్టి ఉండదు. వీడెవడోగాని వీడి మెడలో దండలున్నాయి. తన ఆహారం. వీడు తనచేత చచ్చి తినబడటానికి సిద్ధంగా ఉండక పోగా బండిలో తెచ్చినదంతా తింటూ బండివాడికి కూడా మేపుతున్నాడు.

"హోయ్!" అని బెడబొబ్బ పెడుతూ బకుడు బండిని సమీపించాడు. వాణ్ణి దగ్గరి దాకా రానిచ్చి భీముడు వాడి భుజాల మీదికి ఎగిరిదూకాడు. ఆ పాటుకు బకుడు కూలి పోయాడు. వాడి వేళ్ళు భీముణ్ణి పట్టుకోటానికి తహతహలాడటం బండివాడికి కనిపించింది. భీముడు వాడిరొమ్ము మీద ఎగిరి దూకటం కూడా కనిపించింది. పెళపెళామని చప్పు

డయింది. ఆ విరిగినవి బకుడు రొమ్ము ఎముకలు. బకుడుచేసిన ఆ రణనాదానికి బండివాడు చెవులు మూసుకున్నాడు. అది అకస్మాత్తుగా అణగారిపోయింది. భీముడు వాడిముఖంమీద పాదం పెట్టి తొక్కుతున్నాడు.

ఆ తరవాత బండివాడు చూచింది బకుడి శవమే.

భీముడు తలఎత్తి పైకిచూచి బండివాణ్ణి, "నిజంగా వీడేనా రాక్షసుడు?" అని అడిగాడు. బండివాడు భీముడిలో సందేహం మిగల్చకుండా తల పైకీ కిందికీ ఆడించాడు.

"అయితే తిరిగి పోదాం పద!" అంటూ భీముడు బండిలోకి ఎక్కాడు.

*　　*　　*　　*

రాజుగారు కొలువుతీరి ఉన్నారు. ఎవరో పొరుగూరి ఆడమూతురు తనకు తానై తన కొడుకును బకాసురల వారికి ఆహారంగా పంపటం సభికులందరికీ విడ్డూరంగానే ఉంది.

"ఎవరో కాదండీ? మన చయనులు ఇంటిభాగంలో ఉంటున్నవారే. ఆ తల్లి కొడుకును పొమ్మనటమేమిటి? ఆ కొడుకు పోవటమేమిటి? పెళ్ళి కొడుకులా ముసి ముసి నవ్వులు నవ్వుతున్నాడండీ! నేకళ్ళారా చూశానుగా!" అన్నారొకరు.

"పోనిస్తురూ! వెర్రిబాగుల తల్లీ, వెర్రి బాగుల కొడుకూలూ అయివుంటాను. వెర్రి బాగుల వాళ్ళు కాకపోతే పొద్దస్తమానం వేద పనస చదువుతారుటండీ? ఒకటే వేదఘోష! ఏ సత్రయా నికన్నా వెళ్ళి ఈ ఘోష పెడితే పన్నెండేళ్ళ

పాటు నిక్షేపంగా గడిచిపోను గదా! మధుకర మెత్తి పొట్ట పోసుకుంటున్నారు—వెర్రివాళ్ళు!" అన్నారు మరొకరు.

"అలా అనకండి. ఆపత్సమయంలో ఒకర్ని మ్యా-మ్యా-కాపాడటానికిగాను—మ్యా—మ్యా—తమ దేహాలనే అర్పణం చేసే వారికి మ్యా—మ్యా—ఉత్తమ లోకా లుంటవని పెద్దలు మ్యా—మ్యా—చెబుతారు. శిబి-మ్యా—చక్రవర్తి—మ్యా—చూడండి! ఆ యొక్క మ్యా—మ్యా"—

వేదాంతిగారి వైజ్ఞానిక ప్రసంగం పూర్తి కాకమునుపే దూరాన తప్పెటలూ, బాకాలూ, కలకలమూ వినబడ్డాయి. అందరూ ఆలకిస్తూండకానే భటు డొకడు పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి, "అయిపోయింది, అయిపోయింది!" అన్నాడు రొప్పుతూ.

ఏమయిపోయిందీ తెలుసుకోవటానికి రాజుగారికి చాలా కాలంపట్టింది. భటుడు సరిగా మాట్లాడే పరిస్థితిలో లేడు. వాడికి చాలావరకు మతి మతిలో ఉన్నట్టులేదు. బకాసురుడు చచ్చాడనీ, వాడికి ఆహారంగా ఆ రోజు వెళ్ళిన కుర్రాడే ఒంటరిగా బకాసురుణ్ణి చంపాడనీ వినేసరికి రాజుగారికే మతి పోయినంత పని అయింది.

"ఒక్క కుర్రవాడిచేత చచ్చే రాక్షసుడికోసం ఎంత మంది ప్రాణాలు బలి చేశామండీ!" అన్నాడు తనలో తానే మాట్లాడుకుంటున్నట్టుగా.

"రాక్షసుడిలో ఏమున్నదండీ? మ్యా—మ్యా— వాడు మ్యా—మ్యా—నిమిత్తమాత్రుడు. నేను—మ్యా—మ్యా నెత్తీ నోరూ కొట్టుకుని అదే చెబుతున్నాను. మన పౌరులకు మర

ణం మ్యా—మ్యా—రాసిపెట్టి ఉన్నదీ! వాడు వచ్చాడూ! వాడి పని ముగిసిపోయిందీ! మ్యా—మ్యా—వెళ్ళిపోయాడూ!" అన్నాడు వేదాంతి, విధి విలాసాన్ని అరటిపండు ఒలిచినట్లు చూపిస్తూ.

"సభ చాలించాం!" అన్నాడు రాజు.

అందరూ చప్పున లేచి వెళ్ళిపోయారు. వాళ్ళకు అక్కడ ఉండాలని ఏ మాత్రమూ లేదు.

వీధిలో పరమానందంగా ఉన్నది. నగర ప్రజలంతా వీధిలోనే ఉన్నారు. బకాసురుణ్ణి చంపిన కుర్రవాణ్ణి జనం ఊరేగిస్తున్నారు. స్త్రీలు అతడికి హారతి ఇస్తున్నారు. పూలు చల్లుతున్నారు. చాలామంది వృద్ధులు ఆనందబాష్పాలు కారుస్తున్నారు. పిల్లలు గెంతుతున్నారు.

"ఏమయ్యోయ్! విన్నావా? అంత రాక్షసుణ్ణి తొక్కి చంపాట్ట. కాళ్ళకు కొంచెం రక్తమయింది. చేతులకు మట్టి కూడా లేదు."

"ఇతను మనిషి అనుకుంటున్నావా? ఒట్టిది. ఎవరో గంధర్వుడు! మామూలు మనుషులకు అంత లావు రాక్షసుణ్ణి చంపటం, ఇంత కర్రపుల్లకూడా లేకుండా, సాధ్యమా?"

"అసలు ఈ అబ్బాయి ఎవరు? వీళ్ళే దేశం వాళ్ళు? ఎవరికీ తెలీదే చిత్రం!"

"అద్భుతం లెండి! రాక్షసుణ్ణి చిన్నవాడు చంపుతాడని అతడితల్లికి ముందే తెలుసుట. మా వెర్రిగానీ, అది రూఢి చేసుకోకుండా ఎంత ఇదైనా తల్లి అనండిగాక, అలా చావటానికి పంపుతుందిటండీ! ఏమిటో!"

"అబ్బే యెందుకిన్ని మాటలు? మన నగరానికి పట్టిన పీడ వదిలిపోయింది. ఇక మనం కాలిమీద కాలేసుకు నిద్రపోవచ్చు."

చయనులు కుటుంబం మనస్థితి వర్ణనాతీతం. తమ ఇంటిలో ఉండే బ్రాహ్మణ కుమారుడు బకాసురుణ్ణి చంపాడన్న వార్త వినగానే ఆ దంపతులిద్దరూ కుంతి కాళ్ళమీద పడి, "అమ్మా, మా తప్పులు మన్నించు. నీవు ఏ దిక్పాలకుల తల్లివో, పార్వతీదేవివో తెలియక నిన్ను మామూలు మనిషిగా చూశాం! అపచారం, తల్లీ, అపచారం! మీరంతా దేవతలు—సందేహం లేదు" అని గిలగిలా కొట్టుకున్నారు.

"లేదు, అన్నగారూ! మేమూ మీవంటి మనుషులమే. మీరు మమ్మల్ని మామూలు మనుషులుగానే చూడాలి. నా కొడుకులు ప్రజ్ఞావంతులు, శక్తివంతులు, అంతకన్నమరేమీ లేదు." అన్నది కుంతి.

ఆ రాత్రి చయనుల యిల్లు సంకీర్తనతో మారుమోగింది. నగరంలో ఎవరికీ నిద్రలు లేవు. తీర్థప్రజగా జనం వచ్చి భీముణ్ని చూసి పోతున్నారు.

ఆ రాత్రి రాజుకు, మంత్రికి కూడా నిద్రలు లేవు. వారు విచార సాగరంలో మునిగి దరిగానక కొట్టుకున్నారు.

"పోయింది! మనకున్న కాస్త అండా పోయింది" అన్నాడు రాజు.

"ఇక మన శత్రువులు విజృంభిస్తారు" అన్నాడు మంత్రి.

"మన ప్రజలు మనలను కుక్కలకన్నా హీనంగా చూస్తారు!"

"అంత లావు రాక్షసుడు కుర్రకుంక చేతిలో కుక్క కన్న అన్యాయంగా చస్తాడని యెలా అనుకుంటాం?"

"వీ డెవడో శనిగాడులాగా దాపురించాడు మనకు! రాక్షసుడి కోసం మనం యిన్ని యేర్పాట్లు యెందుకు చేశామా అని అందరూ ఆశ్చర్యపడరూ?"

"ఆశ్చర్యపడి ఊరుకుంటారా? మొహాన అడగరూ?"

"ఇలా జరుగుతుందని తెలిస్తే ఓ పదిమందిని వెంట బెట్టుకొనిపోయి, వాణ్ని మనమే చంపి ఉండేవాళ్ళం."

"రాక్షసుణ్ని చంపామన్న ప్రతిష్ఠకూడా దక్కేది!"

"ఇక ఈ నగరంలో మనం తలయెత్తుకు తిరగలేం."

"ఇప్పటికైనా నిజాన్ని అబద్ధం చేసేటందుకు ఏదైనా ఉపాయం ఉందేమో?"

"ఈ చంపినవాడు మనిషి కాదని ప్రచారంచేస్తే?"

"ఆ ప్రచారం ప్రజలే చేస్తున్నారు–వాడిమీాద గౌరవం కొద్దీ."

"వాణ్ని రాజును చేసేస్తారు! నిశ్చయం!"

"మనం ఆ జ్ఞాని చెప్పినట్టు ఈ కుర్రాణ్ని విందుకు పిలిచి విషంపెట్టి చంపేస్తే?"

"బాగానే వుందిగానీ అదికూడా మననే కట్టి కుడిపితే?"

"ఒక్క ఆలోచన."

"ఏమిటది?"

"వీడు వాణ్ని మించిన రాక్షసుడని ప్రచారం చేస్తే?"

"సాధ్యమా?"

"ఈ నగరంలో రోజుకొకణ్ని చంపేసి, అది వీడి పనే అంటే సరి!"

"దివ్యంగా ఉంది ఆలోచన..."

*　　*　　*

తెల్లవారు ఝామున నగరం సద్దు మణిగింది. చయ నులుగారి కుటుంబం అప్పుడే మేనులు వాల్చి నిద్రలకు పడ్డారు.

కుంతి తన కొడుకులతో, "నాయనలారా, మనం బయలుదేరే వేళ అయింది. ఈ బకుడి చావుతో మనం ఇక్కడ ఉన్నామని హస్తినాపురంవాళ్ళు పసిగడతారు! ఈ ఊరు వచ్చినందుకు వీళ్ళకు యేదో ఇంత మేలేచేశాం. కాని ఇక మనకీ ఊరు అచ్చిరాదు" అన్నది.

ధర్మరాజా, భీముడూ, అర్జునుడూ, కవలలూ ముని వేళ్ళమీద నడుస్తూ బయటికి వెళ్ళారు. కుంతి వారి వెనకనే బయలుదేరింది. నగరంలో ఎక్కడా అలికిడి లేదు. వీథులన్నీ నిర్మానుష్యంగా ఉన్నాయి. కాపలావాళ్ళు కూడా నిశ్చింతగా నిద్రపోతున్నారు.

చీకటిలోపడి పాండుమహారాజు కుటుంబం సాగి పోయింది.

సమాప్తం